

חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011*

פרק א': מטרה והגדרות

1. מטרה
מטרת חוק זה היא להגן ולשמור על איכות נאותה של הסביבה ולשפרה ולמנוע פגיעה בסביבה או בבריאות הציבור, באמצעות עיגון והרחבה של סמכויות הפיקוח והאכיפה של עובדי המשרד להגנת הסביבה.
2. הגדרות
בחוק זה –
"כלי תחבורה" – לרבות כלי שיט וכלי טיס;
"מפקח הגנת הסביבה" – מפקח שמונה לפי סעיף 3;
"השר" – השר להגנת הסביבה.

פרק ב': מינוי של מפקחי הגנת הסביבה

3. מינוי של מפקחי הגנת הסביבה
השר רשאי למנות, מבין עובדי משרדו, מפקחים, שיהיו נתונות להם הסמכויות לפי פרק ג', כולן או חלקן, לשם ביצוע הוראות לפי החיקוקים המנויים בתוספת, כולם או חלקם.
4. תנאים למינוי
לא ימונה מפקח לפי הוראות סעיף 3, אלא אם כן מתקיימים בו כל אלה:
(1) משטרת ישראל הודיעה, לא יאוחר משלושה חודשים מיום קבלת פרטי העובד, כי היא אינה מתנגדת למינויו מטעמים של ביטחון הציבור, לרבות בשל עברו הפלילי;
(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי פרק ג', כפי שהורה השר, בהסכמת השר לביטחון הפנים;
(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים כפי שהורה השר, בהתייעצות עם השר לביטחון הפנים.

פרק ג': סמכויותיהם של מפקחי הגנת הסביבה

5. סמכויות פיקוח
לשם פיקוח על ביצוע הוראות לפי החיקוקים המנויים בתוספת, רשאי מפקח הגנת הסביבה שהוסמך לפקח על ביצוע אותן חיקוק –
(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג בפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

* התקבל בכנסת ביום כ"ב באדר ב' התשע"א (28 במרס 2011); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 483, מיום י"ח בשבט התש"ע (2 בפברואר 2010), עמ' 342.

(2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך שיש בהם כדי להבטיח את ביצוען של הוראות חיקוק המנוי בתוספת או להקל את ביצוען; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט, כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995¹;

(3) לערוך מדידות או ליטול דגימות של חומרים, וכן למסור את המדידות והדגימות למעבדה, לשמור אותן או לנהוג בהן בדרך אחרת;

(4) להיכנס למקום, לרבות לכלי תחבורה כשהוא נייח, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט.

6. סמכויות אכיפה . התעורר חשד לביצוע עבירה לפי חיקוק המנוי בתוספת, רשאי מפקח הגנת הסביבה שהוסמך לפקח על ביצוע אותו חיקוק –

(1) לחקור כל אדם הקשור לעבירה כאמור, או שעשויות להיות לו ידיעות הנוגעות לעבירה כאמור; על חקירה לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 2 ו-3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)², בשינויים המחויבים;

(2) לתפוס כל חפץ הקשור לעבירה כאמור; על תפיסה לפי פסקה זו יחולו הוראות הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969³ (בסעיף זה – פקודת מעצר וחיפוש), בשינויים המחויבים;

(3) לבקש מבית משפט צו חיפוש לפי סעיף 23 לפקודת מעצר וחיפוש, ולבצעו; על חיפוש לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 24(א), 26 עד 28 ו-45 לפקודת מעצר וחיפוש, בשינויים המחויבים.

7. סמכות עיכוב . סירב אדם להיענות לדרישת מפקח הגנת הסביבה, על פי סמכויותיו הנתונות לו לפי פרק זה, והיה חשש שיימלט או שזהותו אינה ידועה, רשאי המפקח לעכבו עד לבואו של שוטר, ויחולו על עיכוב כאמור הוראות סעיף 75(ב) ו-(ג) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996⁴, בשינויים המחויבים.

8. זיהוי מפקח הגנת הסביבה . (א) מפקח הגנת הסביבה לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי פרק זה, אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שניים אלה:

(1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו ולובש מדי מפקח הגנת הסביבה, בצבע ובצורה שהורה השר לעניין זה, ובלבד שהמדים כאמור אינם נחזים להיות מדי משטרה;

(2) יש בידו תעודה החתומה על ידי השר, המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו של מפקח הגנת הסביבה, שאותה יציג על פי דרישה.

(ב) חובת ההזדהות לפי סעיף קטן (א) לא תחול אם קיומה עלול לגרום לאחד מאלה:

(1) סיכול ביצוע הסמכות בידי המפקח;

(2) פגיעה בביטחון המפקח או בביטחון אדם אחר.

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

² חוקי אי"י, כרך א', עמ' (ע) 439, (א) 467.

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284.

⁴ ס"ח התשנ"ו, עמ' 338.

(ג) חלפה הנסיבה שבשלה לא קיים מפקח הגנת הסביבה את חובת ההזדהות כאמור בסעיף קטן (ב), יקיים המפקח את חובתו כאמור, מוקדם ככל האפשר.

פרק ד': הוראות מיוחדות לעניין מערכת הביטחון

9. הסדרת הפיקוח והאכיפה כלפי מערכת הביטחון באופן שיאזן בין השמירה על איכות הסביבה והגנתה לבין ביטחון המדינה ושלוש הציבור ויקיים את מטרות חוק זה.

10. הגדרות – פרק ד' – בפרק זה –

"גוף ביטחוני" – אחד הגופים המנויים בהגדרה "מערכת הביטחון";

"התאמה ביטחונית" – כמשמעותה בסעיף 15 לחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002⁵;

"חוק להסדרת הביטחון" – חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998⁶;

"מערכת הביטחון" – כל אחד מאלה:

(1) משרד הביטחון ויחידות הסמך של משרד הביטחון;

(2) צבא הגנה לישראל;

(3) יחידות ויחידות סמך של משרד ראש הממשלה, שעיקר פעילותן בתחום ביטחון המדינה;

(4) מפעלי מערכת הביטחון כמשמעותם בסעיף 20 לחוק להסדרת הביטחון, שאינם יחידות כאמור בפסקה (3), ואשר שר הביטחון הודיע עליהם לשר;

(5) משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר והרשות להגנה על עדים;

"נוהל" – נוהל שנקבע לפי סעיף 19;

"קצין בכיר" – קצין שדרגתו סגן אלוף, סגן ניצב או סגן גונדר, לפחות, לפי העניין, או מי שדרגתו מקבילה לדרגה כאמור;

"קצין מוסמך" –

(1) לעניין הגופים המנויים בפסקאות (1), (3) ו-(4) להגדרה "מערכת הביטחון", למעט שירות הביטחון הכללי והמוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים – כמשמעותו בסעיף 21 לחוק להסדרת הביטחון;

(2) לעניין צבא הגנה לישראל – ראש מחלקת ביטחון מידע בצבא הגנה לישראל או קצין בכיר שהסמיך לעניין זה;

⁵ ס"ח התשס"ב, עמ' 179.
⁶ ס"ח התשנ"ח, עמ' 348.

(3) לעניין שירות הביטחון הכללי – ראש שירות הביטחון הכללי או עובד בכיר בשירות שהסמיך לעניין זה;

(4) לעניין המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים – קצין מוסמך כמשמעותו בסעיף 21א לחוק להסדרת הביטחון;

(5) לעניין משטרת ישראל – קצין בכיר שיסמיך המפקח הכללי של משטרת ישראל לעניין זה;

(6) לעניין שירות בתי הסוהר – קצין בכיר שיסמיך נציב בתי הסוהר לעניין זה;

(7) לעניין הרשות להגנה על עדים – מנהל הרשות או עובד בכיר ברשות שהסמיך לעניין זה;

”השר הממונה” –

(1) לעניין הגופים המנויים בפסקאות (1), (2) ו-(4) להגדרה ”מערכת הביטחון” – שר הביטחון;

(2) לעניין הגופים המנויים בפסקה (3) להגדרה ”מערכת הביטחון” – ראש הממשלה;

(3) לעניין הגופים המנויים בפסקה (5) להגדרה ”מערכת הביטחון” – השר לביטחון הפנים.

11. הפעלת סמכויות כלפי מערכת הביטחון
מפקח הגנת הסביבה יפעיל את סמכויותיו לפי חוק זה כלפי מערכת הביטחון, בכפוף לסייגים שבפרק זה.

12. התאמה ביטחונית ומידע מסווג
לא יפעיל מפקח הגנת הסביבה את סמכויותיו לפי פרק ג' כלפי מערכת הביטחון, אלא אם כן נקבעה לו התאמה ביטחונית מתאימה לכך ובהתאם לכללי אבטחת המידע של גוף ביטחוני; גוף ביטחוני יביא לידיעת המנהל הכללי של המשרד להגנת הסביבה את כללי אבטחת המידע האמורים.

13. סמכות כניסה
(א) על אף האמור בסעיף 5(4), רשאי קצין בכיר או קצין מוסמך לעכב את כניסתו המיידית של מפקח הגנת הסביבה למיתקן המוחזק בידי מערכת הביטחון, אם מצא כי התקיים אחד מאלה:

(1) כניסתו באותה העת תשבש פעילות מבצעית או מודיעינית, חקירה פלילית, או תרגיל או אימון רחבי היקף או שנעשה בהם שימוש באמצעי לחימה;

(2) מתרחשת במקום פעילות עוינת;

(3) מתקיימת במיתקן פעילות שמפקח הגנת הסביבה אינו רשאי להיחשף לה מטעמים של ביטחון המדינה או יחסי החוץ של מדינת ישראל.

(ב) קבע קצין מוסמך או קצין בכיר כאמור בסעיף קטן (א), יודיע על כך לעובד המשרד להגנת הסביבה כפי שייקבע בנוהל, וייקבע מועד חדש לכניסתו של המפקח, מוקדם ככל האפשר לאחר שחלפה העילה שמנעה את כניסתו.

14. הזדהות על אף האמור בסעיף 5(1), דרש מפקח הגנת הסביבה מאדם להזדהות בפניו, לשם הפעלת סמכויותיו במיתקן המוחזק בידי גוף ביטחוני, וכללי אבטחת המידע של הגוף הביטחוני אוסרים על אותו אדם להזדהות אלא בפני מי שמוסמך לכך על פיהם, רשאי אותו אדם להימנע מהצגת תעודה מזהה ולהציג עצמו בדרך שתיקבע בנוהל, באופן שיאפשר את זימונו לחקירה ככל שיידרש.
15. תיעוד ממצאים לשם הפעלת סמכויותיו, רשאי מפקח הגנת הסביבה להשתמש באמצעים שונים לתיעוד ממצאיו; הכנסת האמצעים האמורים או תנאי השימוש בהם יהיו בהתאם לכללי אבטחת המידע של הגוף הביטחוני, ובאופן שיאפשר את התיעוד הנדרש.
16. מסירת ידיעות ומסמכים (א) על אף האמור בסעיף 5(2), מסירת ידיעה או מסמך, כולם או חלקם, למפקח הגנת הסביבה, תהיה בהתאם להתאמתו הביטחונית ובהתאם לכללי אבטחת המידע של הגוף הביטחוני, ואולם –
- (1) קצין מוסמך רשאי להורות כי ידיעה או מסמך מסוימים בעלי רגישות ביטחונית מיוחדת לא יועברו למפקח, אף אם התאמתו הביטחונית מתאימה, אלא לעובד המשרד להגנת הסביבה כפי שייקבע בנוהל.
- (2) קצין מוסמך רשאי להורות כי מפקח הגנת הסביבה לא יוציא ממיתקן ביטחוני מסמך מסוים שקבע לגביו כי הוא בעל רגישות ביטחונית מיוחדת; מסמך כאמור יישמר במקום שייועד לשם כך במיתקן, ויהיה נגיש למפקח או לעובד המשרד שנקבע כאמור בפסקה (1), לפי העניין, בהתאם לכללי אבטחת המידע של הגוף הביטחוני.
- (ב) קצין מוסמך רשאי להורות כי מידע מסווג שאינו קשור לחומר החקירה ואינו קשור במישרין לעילת הפיקוח, לא ייכלל בידיעה או במסמך הנמסרים למפקח הגנת הסביבה או לעובד המשרד כאמור בסעיף קטן (א)(1), ובלבד שיידע את המפקח בכך שהשמיט מידע.
17. מדידות ודגימות על אף האמור בסעיף 5(3), מדידות ודגימות שהן או תוצאותיהן עשויות להיות מסווגות, יבוצעו ויישמרו במעבדות מסווגות, כפי שייקבע בנוהל, ובלבד שלא יהיה בכך כדי למנוע עריכת מדידה או נטילת דגימה.
18. תפיסה (א) על אף האמור בסעיף 6(2), לא יתפוס מפקח הגנת הסביבה חפץ שיש חשש כי בשל הוצאתו מידי מערכת הביטחון יינזקו משמעותית כשירותו של גוף ביטחוני, רמת הכוונות שלו ויכולתו להגן על ביטחון המדינה או על שלום הציבור.
- (ב) קצין מוסמך רשאי להורות כי מפקח הגנת הסביבה לא יוציא ממיתקן ביטחוני חפץ מסוים שקבע לגביו כי הוא בעל רגישות ביטחונית מיוחדת; חפץ כאמור יישמר במקום שייועד לשם כך במיתקן בהתאם לכללי אבטחת המידע של הגוף הביטחוני ויהיה נגיש למפקח.
19. נוהל עבודה (א) השר, בהסכמת השר הממונה, יורה בנוהל על אופן יישום הוראות פרק זה בגוף ביטחוני.
- (ב) קיבל השר את הסכמתו של השר הממונה לקבוע נוהל כאמור בסעיף קטן (א) או לתקן נוהל קיים, יובא הנוהל או תיקונו, לפי העניין, לידיעת ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת.

(ג) נוהל ראשון לפי סעיף קטן (א) ייקבע בתוך 90 ימים מיום תחילתו של חוק זה, ובהעדר הסכמה בין השרים כאמור באותו סעיף קטן – בידי ראש הממשלה, בתוך 30 ימים לאחר מכן.

פרק ה': תיקונים עקיפים

תיקון פקודת
המכרות
[מס' 10]

20. בפקודת המכרות⁷ –

(1) בסעיף 121, בהגדרה "מפקח הגנת הסביבה", במקום "הגנת הסביבה" יבוא "מיחזור פסולת בניין";

(2) בסעיף 127 –

(א) בכותרת השוליים, במקום "הגנת הסביבה" יבוא "מיחזור פסולת בניין";

(ב) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) בלי לגרוע מסמכות השר למנות מפקחים מבין עובדי משרדו, לפי חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011 (בפקודה זו – חוק הגנת הסביבה), רשאי השר להסמיך מפקח מיחזור פסולת בניין מקרב עובדי המדינה שאינם עובדי משרדו."

(ג) בסעיף קטן (ב), במקום "הגנת הסביבה" יבוא "מיחזור פסולת בניין";

(3) בסעיף 128 –

(א) בכל מקום, במקום "הגנת הסביבה" יבוא "מיחזור פסולת בניין";

(ב) סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) – יימחקו;

(ג) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ה) מפקח מיחזור פסולת בניין רשאי להפעיל סמכויותיו כלפי המדינה ומוסדותיה, למעט כלפי מערכת הביטחון, כהגדרתה בסעיף 10 בחוק הגנת הסביבה."

תיקון פקודת
בריאות העם
[מס' 26]

21. בפקודת בריאות העם,⁸ 1940 –

(1) בסעיף 2 במקום ההגדרה "מפקח" יבוא:

"מפקח" – אחד מאלה, לפי העניין:

⁷ חוקי א"י, כרך ב', עמ' (ע) 910, (א) 338; התשס"ט, עמ' 157 ו-331.
⁸ ע"ר 1940, עמ' (ע) 191, (א) 239; ס"ח התשי"ע, עמ' 534.

(1) מי ששר הבריאות הסמיכו כמפקח לעניין פקודה זו ;

(2) מי שהשר להגנת הסביבה הסמיכו כמפקח לעניין פקודה זו, מקרב עובדי המדינה, שאינם עובדי משרדו, ומקרב עובדי רשויות נחלים ומעיינות;” ;

”מפקח הגנת הסביבה” – עובד המשרד להגנת הסביבה שהוסמך בידי השר להגנת הסביבה לפי חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע”א–2011⁹;” ;

(2) בסעיף 50, במקום ”הממונה על איכות הסביבה או מפקח” יבוא ”הממונה על איכות הסביבה, מפקח או מפקח הגנת הסביבה” ;

(3) בסעיף 54, בפסקה (1), במקום ”ממונה על איכות הסביבה או מפקח” יבוא ”ממונה על איכות הסביבה, מפקח או מפקח הגנת הסביבה” ;

(4) בסעיף 63 –

(א) בסעיף קטן (2), אחרי ”רשאי המפקח” יבוא ”או מפקח הגנת הסביבה” ובמקום ”הנ”ל” יבוא ”או מפקח הגנת הסביבה” ;

(ב) בסעיף קטן (3), במקום ”והמפקחים” יבוא ”המפקחים ומפקחי הגנת הסביבה”, ואחרי ”המפקחים” יבוא ”או מפקחי הגנת הסביבה” ;

(ג) בסעיף קטן (4), במקום ”לממונה על איכות הסביבה ולמפקחים” יבוא ”לממונה על איכות הסביבה, למפקחים ולמפקחי הגנת הסביבה” ;

(5) בסעיף 64א, אחרי סעיף קטן (2) יבוא :

” (3) לשם פיקוח על ביצוע הוראות פקודה זו, רשאי מפקח לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג בפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו.” ;

(6) סעיף 64ג – בטל.

22. תיקון חוק למניעת מפגעים מפגעים
[מס' 6]

בחוק למניעת מפגעים, התשכ”א–1961¹⁰, סעיפים 9א ו-9ב – בטלים.

23. תיקון פקודת מניעת זיהום מי-ים בשמן
[מס' 4]

בפקודת מניעת זיהום מי-ים בשמן [נוסח חדש], התש”ם–1980¹¹ –

(1) במקום סעיפים 6 ו-7 יבוא :

⁹ ס”ח התשע”א, עמ’ ...
¹⁰ ס”ח התשכ”א, עמ’ 58 ; התשס”ח, עמ’ 861.
¹¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 33, עמ’ 630 ; התשס”ח, עמ’ 861.

6. "הסמכת מפקחים (א) בלי לגרוע מסמכות השר להגנת הסביבה למנות מפקחים מבין עובדי משרדו לפי חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011 (בחוק זה – חוק הגנת הסביבה), רשאי הוא להסמיך מפקחים למניעת זיהום מי-ים בשמן, מבין עובדי המדינה, שאינם עובדי משרדו, ועובדי רשויות נחלים ומעיינות.

(ב) לא יוסמך מפקח לפי הוראות סעיף זה, אלא אם כן מתקיימים בו התנאים המנויים בסעיף 4 לחוק הגנת הסביבה, בשינויים המחויבים, ובשינוי זה: במקום האמור בסעיף 4(1) לחוק האמור יבוא "הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה יש בה לדעת השר כדי למנוע הסמכתו".

7. סמכויות מפקח לשם פיקוח על ביצוע הוראות פקודה זו, רשאי מפקח –

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג בפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(2) לערוך מדידות או ליטול דגימות של חומרים, וכן למסור את המדידות והדגימות למעבדה, לשמור אותן או לנהוג בהן בדרך אחרת;

(3) להיכנס למקום, לרבות לכלי תחבורה כהגדרתו בחוק הגנת הסביבה, כשהוא נייח, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט."

(2) סעיפים 8 ו-9 – בטלים.

24. תיקון חוק מניעת זיהום הים (הטלת פסולת) זיהום הים (הטלת פסולת) [מס' 3]

בחוק מניעת זיהום הים (הטלת פסולת), התשמ"ג-1983,¹² במקום סעיף 5 יבוא:

5. "הסמכת מפקחים (א) בלי לגרוע מסמכות השר למנות מפקחים מבין עובדי משרדו לפי חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011 (בחוק זה – חוק הגנת הסביבה), רשאי השר להסמיך, לעניין חוק זה, מפקחים מבין עובדי המדינה שאינם עובדי משרדו, ועובדי רשויות נחלים ומעיינות.

¹² ס"ח התשמ"ג, עמ' 110; התשס"ח, עמ' 863.

(ב) לא יוסמך מפקח לפי הוראות סעיף זה, אלא אם כן מתקיימים בו התנאים המנויים בסעיף 4 לחוק הגנת הסביבה, בשינויים המחויבים, ובשינוי זה: במקום האמור בסעיף 4(1) לחוק האמור יבוא "הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה יש בה לדעת השר כדי למנוע הסמכתו".

סמכויות מפקח 5א. (א) לשם פיקוח על ביצוע הוראות חוק זה, רשאי מפקח שהוסמך לפי סעיף קטן (א) (בסעיף זה – מפקח) –

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג בפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(2) לערוך מדידות או ליטול דגימות של חומרים, וכן למסור את המדידות והדגימות למעבדה, לשמור אותן או לנהוג בהן בדרך אחרת;

(3) להיכנס למקום, לרבות לכלי תחבורה כהגדרתו בחוק הגנת הסביבה כשהוא נייח, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט.

(ב) מפקח לא יפעיל את סמכויותיו לפי חוק זה כלפי המדינה ומוסדותיה, ואולם מפקח שהוא עובד המדינה רשאי להפעיל את סמכויותיו כלפי המדינה ומוסדותיה, למעט כלפי מערכת הביטחון, כהגדרתה בסעיף 10 לחוק הגנת הסביבה."

תיקון חוק שמירת 25. בחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984¹³ – הניקיון [מס' 19]

(1) בסעיף 1, אחרי ההגדרה "השלכה" יבוא:

"חוק הגנת הסביבה" – חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011;";

(2) בסעיף 12 –

(א) במקום סעיפים קטנים (א) עד (ב) יבוא:

"(א) בלי לגרוע מסמכות השר למנות מפקחים מבין עובדי משרדו לפי חוק הגנת הסביבה, רשאי השר להסמיך מפקחים לעניין חוק זה מקרב כל אחד מאלה:

(1) עובדי המדינה שאינם עובדי משרדו;

¹³ס"ח התשמ"ד, עמ' 142; התשע"א, עמ' ...

(2) עובדי רשויות נחלים ומעיינות ;

(3) עובדי הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים.

(ב) לא יוסמך מפקח לפי הוראות סעיף זה, אלא אם כן מתקיימים בו התנאים המנויים בסעיף 4 לחוק הגנת הסביבה, בשינויים המחויבים, ובשינוי זה: במקום האמור בסעיף 4(1) לחוק האמור יבוא "הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה יש בה לדעת השר כדי למנוע הסמכתו".

(1ב) לשם פיקוח על ביצוע הוראות חוק זה, רשאי מפקח שהוסמך לפי סעיף קטן (א) (בסעיף זה – מפקח) –

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג בפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו ;

(2) לערוך מדידות או ליטול דגימות של חומרים, וכן למסור את המדידות והדגימות למעבדה, לשמור אותן או לנהוג בהן בדרך אחרת ;

(3) להיכנס למקום, לרבות לכלי תחבורה כהגדרתו בחוק הגנת הסביבה כשהוא נייד, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט."

(ב) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא :

"(ד) התעורר חשד לביצוע עבירה לפי הוראות חוק זה, רשאי מפקח שהוא עובד הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים לחקור כל אדם הקשור לעבירה כאמור, או שעשויות להיות לו ידיעות הנוגעות לעבירה כאמור ; על חקירה לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 2 ו-3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)¹⁴, בשינויים המחויבים ;

(ה) מפקח לא יפעיל את סמכויותיו לפי חוק זה כלפי המדינה ומוסדותיה, ואולם מפקח שהוא עובד המדינה רשאי להפעיל את סמכויותיו כלפי המדינה ומוסדותיה, למעט כלפי מערכת הביטחון, כהגדרתה בסעיף 10 לחוק הגנת הסביבה."

(3) בסעיף 12א –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "למפקח עובד המשרד" יבוא "למפקח שמונה לפי חוק הגנת הסביבה";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "לעובד המשרד" יבוא "למפקח כאמור בסעיף קטן (א)".

¹⁴ חוקי אי"י, כרך א', עמ' (ע) 439, (א) 467.

26. תיקון חוק מניעת זיהום מים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988,¹⁵ במקום סעיף 5 יבוא:
תיקון חוק מניעת זיהום מים ממקורות יבשתיים [מס' 4]

5. "מפקחים (א) בלי לגרוע מסמכות השר למנות מפקחים מבין עובדי משרדו לפי חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011 (בחוק) זה – חוק הגנת הסביבה), רשאי השר להסמיך, לעניין חוק זה, מפקחים מבין עובדי המדינה שאינם עובדי משרדו, ועובדי רשויות נחלים ומעיינות.

(ב) לא יוסמך מפקח לפי הוראות סעיף זה, אלא אם כן מתקיימים בו התנאים המנויים בסעיף 4 לחוק הגנת הסביבה, בשינויים המחויבים ובשינוי זה: במקום האמור בפסקה (1) יבוא "הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה יש בה לדעת השר כדי למנוע הסמכתו".

(ג) לשם פיקוח על ביצוע הוראות חוק זה, רשאי מפקח שהוסמך לפי סעיף קטן (א) (בחוק זה – מפקח) –

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג בפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(2) לערוך מדידות או ליטול דגימות של חומרים, וכן למסור את המדידות והדגימות למעבדה, לשמור אותן או לנהוג בהן בדרך אחרת;

(3) להיכנס למקום, לרבות לכלי תחבורה כהגדרתו בחוק הגנת הסביבה כשהוא נייח, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט.

(ד) מפקח לא יפעיל את סמכויותיו לפי חוק זה כלפי המדינה ומוסדותיה, ואולם מפקח שהוא עובד המדינה רשאי להפעיל את סמכויותיו כלפי המדינה ומוסדותיה, למעט כלפי מערכת הביטחון, כהגדרתה בסעיף 10 לחוק הגנת הסביבה."

27. בחוק איסוף ופינוי פסולת למיחזור, התשנ"ג-1993,¹⁶ סעיף 8 – בטל.
תיקון חוק איסוף ופינוי פסולת למיחזור [מס' 2]

¹⁵ ס"ח התשמ"ח, עמ' 118; התשס"ח, עמ' 866.
¹⁶ ס"ח התשנ"ג, עמ' 116; התשס"ח, עמ' 537.

תיקון חוק איסור נהיגה ברכב בחוף הים, התשנ"ז-1997¹⁷ – 28. בחוק איסור נהיגה ברכב בחוף הים, התשנ"ז-1997¹⁷ – תיקון חוק איסור נהיגה ברכב בחוף הים [מס' 4]

(1) בסעיף 1, אחרי ההגדרה "ים" יבוא:

"מפקח" – מי שמונה לפי סעיף 4;";

"מפקח הגנת הסביבה" – עובד המשרד להגנת הסביבה שהוסמך בידי השר להגנת הסביבה לפי חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011 (בחוק זה – חוק הגנת הסביבה);";

(2) בסעיף 4 –

(א) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) בלי לגרוע מסמכות השר להגנת הסביבה למנות מפקחי הגנת הסביבה, רשאי השר האמור להסמיך מפקחים לעניין חוק זה מקרב כל אחד מאלה:

(1) עובדי המדינה שאינם עובדי משרדו;

(2) עובדי רשויות נחלים ומעיינות;

(3) עובדי רשות העתיקות;

(4) עובדי הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים.";

(ב) בסעיף קטן (ג) (2) ו-(3), בכל מקום, אחרי "שהורה השר" יבוא "או השר להגנת הסביבה, לפי העניין,";

(3) בסעיף 6 –

(א) בסעיף קטן (ב), אחרי "יהיו למפקח" יבוא "שמונה על ידי השר או למפקח שמונה לפי סעיף 4(ב)";

(ב) בסעיף קטן (ג) –

(1) בפסקה (2), אחרי "היה למפקח" יבוא "או למפקח הגנת הסביבה";

(2) פסקה (3) – תימחק;

(ג) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) מפקח שהוסמך על ידי השר להגנת הסביבה לא יפעיל את סמכויותיו לפי חוק זה כלפי המדינה ומוסדותיה, ואולם מפקח כאמור שהוא עובד המדינה רשאי להפעיל את סמכויותיו כלפי המדינה ומוסדותיה, למעט כלפי מערכת הביטחון, כהגדרתה בסעיף 10 לחוק הגנת הסביבה.";

¹⁷ ס"ח התשנ"ז, עמ' 84; התשע"א, עמ' 102.

- תיקון חוק הפיקדון 29. בחוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט-1999,¹⁸ סעיפים 9א, 9ב ו-9ג – על מכלי משקה [מס' 5]
- תיקון חוק שמירת הסביבה החופית 30. בחוק שמירת הסביבה החופית, התשס"ד-2004¹⁹ – [מס' 6]

(1) בסעיף 2, אחרי ההגדרה "מיתקן בטחוני" יבוא:

"מפקח הגנת הסביבה" – עובד המשרד להגנת הסביבה שהוסמך בידי השר להגנת הסביבה לפי חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011 (בחוק זה – חוק הגנת הסביבה);";

(2) בסעיף 12 –

(א) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) בלי לגרוע מסמכות השר למנות מפקחי הגנת הסביבה, רשאי השר להסמיך מפקחים לעניין חוק זה מקרב כל אחד מאלה:

(1) עובדי המדינה שאינם עובדי משרדו;

(2) עובדי רשות העתיקות;

(3) עובדי הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים.";

(ב) במקום סעיפים קטנים (ג) ו-(ד) יבוא:

"(ג) לשם פיקוח על ביצוע הוראות חוק זה, רשאי מפקח שהוסמך לפי סעיף קטן (א) (בסעיף זה – מפקח) –

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג בפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(2) לערוך מדידות או ליטול דגימות של חומרים, וכן למסור את המדידות והדגימות למעבדה, לשמור אותן או לנהוג בהן בדרך אחרת;

(3) להיכנס למקום, לרבות לכלי תחבורה כהגדרתו בחוק הגנת הסביבה כשהוא נייח, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט.

(ד) התעורר חשד לביצוע עבירה לפי הוראות חוק זה, רשאי מפקח שהוא עובד הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים –

¹⁸ ס"ח התשנ"ט, עמ' 170; התש"ע, עמ' 330.
¹⁹ ס"ח התשס"ד, עמ' 540; התשע"א, עמ' 104.

(1) לחקור כל אדם הקשור לעבירה כאמור, או שעשויות להיות לו ידיעות הנוגעות לעבירה כאמור; על חקירה לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 2 ו-3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות),²⁰ בשינויים המחויבים;

(2) לבקש מבית המשפט צו חיפוש ולבצעו לפי סעיפים 23 ו-24(א)(1) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969²¹ (בסעיף זה – פקודת מעצר וחיפוש); על חיפוש ותפיסת חפצים יחולו הוראות סעיפים 26 עד 29 ו-33 עד 42 לפקודת מעצר וחיפוש, בשינויים המחויבים, כאילו הם נעשו בידי שוטר או קצין משטרה, לפי העניין.";

(ג) בסעיף קטן (ה) –

(1) ברישה, במקום "ושחוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963, חל עליו בשינויים המחויבים" יבוא "ולעניין פסקה (2) – גם למפקח הגנת הסביבה";

(2) בפסקה (2) אחרי "למפקח" יבוא "או למפקח הגנת הסביבה", ואחרי "לפי סעיף זה" יבוא "או לפי פרק ג' לחוק הגנת הסביבה, לפי העניין.";

(ד) אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:

"(ו) מפקח לא יפעיל את סמכויותיו לפי חוק זה כלפי המדינה ומוסדותיה, ואולם מפקח שהוא עובד המדינה רשאי להפעיל את סמכויותיו כלפי המדינה ומוסדותיה, למעט כלפי מערכת הביטחון, כהגדרתה בסעיף 10 לחוק הגנת הסביבה."

תיקון חוק הקרינה 31. בחוק הקרינה הבלתי מייננת, התשס"ו-2006²² –
הבלתי מייננת
[מס' 2]

(1) בסעיף 2, ההגדרה "מפקח" – תימחק;

(2) בסעיף 12(ב), המילה "ולמפקח" – תימחק, ובמקום "להם, לפי דרישתם" יבוא "לו לפי דרישתו";

(3) סעיף 13 – בטל;

(4) בסעיף 14 –

(א) בכותרת השוליים, המילה "ומפקח" – תימחק;

(ב) בסעיף קטן (א), המילים "או מפקח" ו-"או המפקח" – יימחקו;

(ג) בסעיף קטן (ב), המילים "או למפקח" – יימחקו;

²⁰ חוקי אי"י, כרך א', עמ' (ע) 439, (א) 467.
²¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284.
²² ס"ח התשס"ו, עמ' 158; התשס"ח, עמ' 873.

(ד) סעיף קטן (ד) – בטל.

32. תיקון חוק לסילוק ולמיחזור צמיגים
ולמיחזור צמיגים
[מס' 3]

(1) סעיף 10 – בטל;

(2) בסעיף 11 –

(א) בכותרת השוליים, במקום "מפקח" יבוא "ממונה";

(ב) בסעיף קטן (א) –

(1) ברישה, במקום "רשאים הממונה או המפקח" יבוא "רשאי הממונה";

(2) בפסקה (1), המילים "או למפקח" – יימחקו;

(3) בפסקה (2), המילים "או מפקח" – יימחקו;

(ג) סעיף קטן (ב) – בטל.

33. תיקון חוק הרשויות המקומיות (אכיפה סביבתית – סמכויות פקחים), התשס"ח – 2008²⁴

תיקון חוק הרשויות המקומיות (אכיפה סביבתית – סמכויות פקחים)
[מס' 4]

(1) בסעיף 1, בהגדרה "חיקוק סביבה", במקום "הוראת חיקוק המנויה" יבוא "הוראה לפי חיקוק המנוי";

(2) בתוספת, בפרט 10, פסקה (ג) – תימחק.

34. תיקון חוק אוויר נקי
[מס' 2]

בחוק אוויר נקי, התשס"ח – 2008²⁵

(1) בסעיף 2 –

(א) אחרי ההגדרה "זיהום אוויר חריג" יבוא:

"חוק הגנת הסביבה – חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א – 2011";

(ב) אחרי ההגדרה "מפקח" יבוא:

"מפקח הגנת הסביבה" – עובד המשרד להגנת הסביבה שהוסמך לפי חוק הגנת הסביבה;";

²³ ס"ח התשס"ז, עמ' 96; התשס"ח, עמ' 874.
²⁴ ס"ח התשס"ח, עמ' 534; התשע"א, עמ' 299.
²⁵ ס"ח התשס"ח, עמ' 752; התשס"ח, עמ' 752.

(2) בסעיף 16(ב), במקום "לממונה" יבוא "לממונה, למפקח הגנת הסביבה";

(3) בסעיף 42, במקום הרישה עד המילים "כולן או חלקן" יבוא "בלי לגרוע מסמכות השר למנות מפקחי הגנת הסביבה, רשאי השר להסמיך מפקחים מבין עובדי המדינה שאינם עובדי משרדו, בסמכויות לפי חוק זה, כולן או חלקן";

(4) בסעיף 43, במקום סעיפים קטנים (ב) עד (ד) יבוא:

"(ב) מפקח לא יפעיל סמכויותיו לפי סעיף זה כלפי המדינה ומוסדותיה, ואולם מפקח שהוא עובד המדינה רשאי להפעיל סמכויותיו כלפי המדינה ומוסדותיה, למעט כלפי מערכת הביטחון, כהגדרתה בסעיף 10 לחוק הגנת הסביבה."

(5) בסעיף 44, סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) – בטלים;

(6) בסעיף 49 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "מפקח או שוטר רשאי" יבוא "מפקח או מפקח הגנת הסביבה (בסעיף זה – מפקח) ושוטר רשאים";

(ב) בסעיף קטן (ז) –

(1) בפסקה (1), המילים "מלבד הכשרתו כמפקח לפי סעיף 42, – יימחקו, ובסופה יבוא "וזאת מלבד הכשרתו כמפקח לפי סעיף 42, או לפי סעיף 3 לחוק הגנת הסביבה, לפי העניין";

(2) בפסקה (2), בסופה יבוא "או בסעיף 7 לחוק הגנת הסביבה, לפי העניין".

35. תיקון חוק להסדרת הטיפול באריזות
בחוק להסדרת הטיפול באריזות, התשע"א–2011²⁶ –

(1) פרק ו' – בטל;

(2) בסעיף 51, סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) – בטלים.

36. תיקון חוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק
בחוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א–2011²⁷ –

(1) בסעיף 2, אחרי ההגדרה "היתר עבודת אסבסט" יבוא:–

"חוק הגנת הסביבה" – חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א–2011;";

(2) במקום סעיפים 51 עד 53 יבוא:

²⁶ ס"ח התשע"א, עמ' 278.
²⁷ ס"ח התשע"א, עמ' ....

51. "הסמכת פקחים (א) בלי לגרוע מסמכות השר למנות מפקחים מבין עובדי משרדו לפי חוק הגנת הסביבה, רשאי השר להסמיך פקחים לעניין חוק זה מבין עובדי המדינה.

(ב) לא יוסמך פקח לפי הוראות סעיף קטן (א), אלא אם כן מתקיימים בו התנאים המנויים בסעיף 4 לחוק הגנת הסביבה, בשינויים המחויבים, ובשינוי זה: במקום האמור בסעיף (1)4 לחוק האמור יבוא "הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה יש בה לדעת השר כדי למנוע הסמכתו".

(ג) לשם פיקוח על ביצוע הוראות חוק זה, רשאי פקח –

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(2) לערוך מדידות או ליטול דגימות של חומרים, וכן למסור את המדידות והדגימות למעבדה, לשמור אותן או לנהוג בהן בדרך אחרת;

(3) להיכנס למקום, לרבות לכלי תחבורה כשהוא נייד, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט.

(ד) פקח רשאי להפעיל את סמכויותיו כלפי המדינה ומוסדותיה, למעט כלפי מערכת הביטחון".

(3) בסעיף 75(א) –

(א) פסקה (5) – בטלה;

(ב) בפסקה (6), במקום "המנהל, הממונה ופקח" יבוא "המנהל או הממונה", והמילים "לפי הוראות פרק ח', או" ו-"לפי העניין, " – יימחקו.

פרק ו': הוראות כלליות

ביצוע ותקנות 37. (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי, בהתייעצות עם השר לביטחון הפנים ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו.

(ב) תקנות הנוגעות למערכת הביטחון בלבד יותקנו גם בהסמכת השר הממונה על הגוף הביטחוני הנוגע בדבר; בסעיף קטן זה, "גוף ביטחוני", "מערכת הביטחון" ו-"השר הממונה" – כהגדרתם בסעיף 10.

- שינוי התוספת 38. השר רשאי לשנות את התוספת, בצו, בהסכמת השר לביטחון הפנים והשר הממונה על החיקוק שלגביו מתבקש השינוי, ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת.
- תחולה על המדינה 39. מפקח הגנת הסביבה רשאי להפעיל את סמכויותיו לפי חוק זה כלפי המדינה ומוסדותיה, ולעניין מערכת הביטחון – בכפוף להוראות פרק ד'.
- הוראות מעבר 40. עובד המשרד להגנת הסביבה שהוסמך כמפקח על ידי השר על פי החיקוקים המנויים בתוספת, כולם או חלקם, ערב תחילתו של חוק זה, יראו אותו כאילו הוסמך כמפקח הגנת הסביבה לפי חוק זה לתקופה שלא תעלה על שנתיים מיום פרסומו של חוק זה או עד להסמכתו כמפקח הגנת הסביבה לפי סעיף 4, לפי המוקדם, ויהיו נתונות לו הסמכויות המפורטות בחוק זה, לפי החיקוקים המנויים בתוספת.
- שמירת דינים 41. (א) הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל דין אחר ולא לגרוע מהן, אלא אם כן נקבע במפורש אחרת.
(ב) אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מסמכויות כל גוף אחר לבצע פיקוח ואכיפה של החיקוקים המנויים בתוספת.
- תחילה 42. תחילתו של חוק זה ביום א' באב התשע"א (1 באוגוסט 2011), ולעניין סעיף 36 – ביום תחילתו של חוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א–2011.

תוספת

(סעיף 3)

1. חלק י"ד לפקודת המכרות.
2. חלקים ה' ו-ו' לפקודת בריאות העם, 1940.
3. סימן א' 1 בפרק שני לחוק המים, התשי"ט–1959.²⁸
4. חוק למניעת מפגעים, התשכ"א–1961.
5. חוק הרשויות המקומיות (ביוב), התשכ"ב–1962.²⁹
6. חוק רשויות נחלים ומעיינות, התשכ"ה–1965.³⁰
7. חוק הדרכים (שילוט), התשכ"ו–1966.³¹
8. חוק רישוי עסקים, התשכ"ח–1968.³²
9. סעיף 288א לחוק העונשין, התשל"ז–1977.³³
10. פקודת מניעת זיהום מי-ים בשמן [נוסח חדש], התש"ם–1980.

²⁸ ס"ח התשי"ט, עמ' 169.

²⁹ ס"ח התשכ"ב, עמ' 96.

³⁰ ס"ח התשכ"ה, עמ' 150.

³¹ ס"ח התשכ"ו, עמ' 6.

³² ס"ח התשכ"ח, עמ' 204.

³³ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

11. חוק מניעת זיהום הים (הטלת פסולת), התשמ"ג-1983.
12. חוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984.
13. חוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988.
14. חוק איסוף ופינוי פסולת למיחזור, התשנ"ג-1993.
15. חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993.³⁴
16. חוק איסור נהיגה ברכב בחוף הים, התשנ"ז-1997.
17. חוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט-1999.
18. חוק שמירת הסביבה החופית, התשס"ד-2004.
19. חוק הקרינה הבלתי מייננת, התשס"ו-2006.
20. חוק לסילוק ולמיחזור צמיגים, התשס"ז-2007.
21. חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008.
22. חוק להסדרת הטיפול באריזות, התשע"א-2011.
23. חוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א-2011.

גלעד ארדן
השר להגנת הסביבה

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

ראובן ריבלין
יושב ראש הכנסת

שמעון פרס
נשיא המדינה

---

³⁴ ס"ח התשנ"ג, עמ' 28.